

Chapter: 5

Q.1 दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा.

3

- 1 परम - ८००० हा महासंगणक तयार करणारे शास्त्र
अ. डॉ. विजय भटकर ब. डॉ. आर. एच. दवे
क. पी. पार्थसारथी ड. वरील पैकी कोणीही नाही.
- 2 येथील अंतरिक्ष उपयोग केंद्राच्या नेतृत्वाखाली 'साईट' (सॅटेलाईट इन्स्ट्रक्शनल टेलिव्हिजन एक्सपिरीमेंट) हा शैक्षणिक कारणासाठी प्रयोग करण्यात आला.
अ. औरंगाबाद ब. अहमदनगर क. अहमदाबाद ड. दिल्ली
- 3 यांनी बोर्डी व कोसबाड येथे शैक्षणिक कार्याला सुरुवात केली.
अ. सावित्रीबाई ब. अहिल्याबाई होळकर
क. ताराबाई मोडक ड. अनुताई वाघ

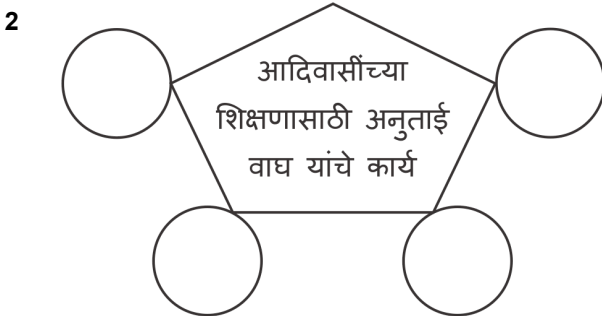
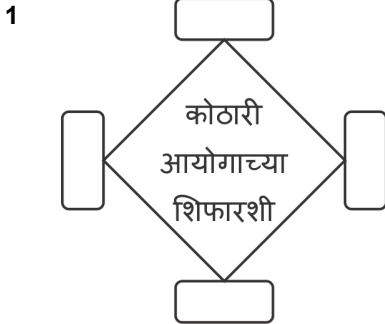
Q.2 पुढीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा

1

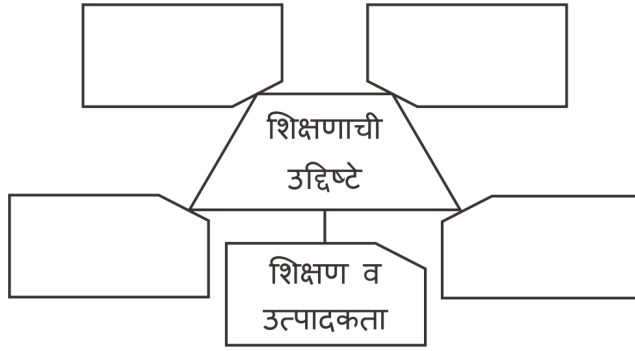
संस्था	कार्य
i. IIM	कुशल दर्जाचे व्यवस्थापक
ii. NID	औद्योगिक आरेखन (इंडस्ट्रियल डिझायनिंग)
iii. ICMR	व्यवस्थापन संशोधन
iv. CSIR	सायंटिफिक रिसर्च

Q.3 पुढील संकल्पनाचित्र पूर्ण करा. (Any Three)

6

3

4 भारतातील शैक्षणिक क्षेत्रातील पुढील व्यक्ति व त्यांच्या कार्यासंबंधी तक्ता पूर्ण करा.

	व्यक्ती	कार्य
i.	भारताचे पहिले शिक्षणमंत्री
ii.	विद्यापीठ शिक्षण आयोगाचे अध्यक्ष.
iii.	प्रा. सय्यद राऊफ
iv.	कोसबाड प्रकल्प.

Q.4 दिलेल्या उतान्याचे वाचन करून त्यांवर आधारित प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

4

1

देशातील सर्वसामान्यांच्या घरात ज्ञानगंगा नेण्यासाठी इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठाची स्थापना करण्यात आली. संयुक्त राष्ट्रसंघाने १९७० हे वर्ष 'जागतिक शैक्षणिक वर्ष' घोषित केले होते. याच वर्षी भारत सरकारचे शिक्षण व समाज कल्याण खाते, माहिती व प्रसारण खाते, विद्यापीठ, अनुदान आयोग व उनेस्को यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'मुक्त विद्यापीठ' या विषयावर नवी दिल्ली येथे चर्चासत्र घेण्यात आले. या चर्चासत्रातून मुक्त विद्यापीठ स्थापन करण्याची कल्पना पुढे आली. १९७४ मध्ये सरकारने पी. पार्थसारथी यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती नेमली त्यांच्या सूचनांनुसार व शिफारशीनुसार २० सप्टेंबर १९८५ रोजी मुक्त विद्यापीठ आकारास आले. प्रधानमंत्री इंदिरा गांधी यांचे नाव विद्यापीठाला देण्यात आले. या मुक्त विद्यापीठात ज्यांना औपचारिक पद्धतीत महाविद्यालयीन शिक्षण घेता आले नाही त्यांना प्रवेशासाठी पात्रता, वय व अन्य अटींमध्ये सूट देण्यात आली. विद्यापीठाने १९९० मध्ये आकाशवाणी व दूरदर्शनच्या माध्यमातून दूरस्थ शिक्षण कार्यक्रम सुरु केला. विद्यापीठाने विविध शाखांमधून एक हजारहून अधिक अभ्यासक्रम राबवले. देशात ५८ प्रशिक्षण केंद्रे, परदेशात ४१ केंद्रे स्थापन करून विद्यापीठाने शिक्षणाची सोय केली.

प्रश्न :-

- मुक्त विद्यापीठाची स्थापना का करण्यात आली ?
- १९७० हे वर्ष कोणते वर्ष म्हणून घोषित करण्यात आले ?
- इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठाची कामगिरी स्पष्ट करा ?

Q.5 पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

6

- गणितातील संशोधनाबद्दल लिहा?
- नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ डिझाईन स्पष्ट करा.